

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na slovesnosti ob 35. obletnici akcije Sever**

Ljubljana, 30. november 2024

Velja govorjena beseda!

Spoštovani prvi predsednik Republike Slovenije, g. Milan Kučan,
spoštovani minister za notranje zadeve, g. Boštjan Poklukar,
spoštovani minister za obrambo, g. Borut Sajovic,
spoštovane poslanke in poslanci Državnega zbora Republike Slovenije,
spoštovani predsednik Zveze policijskih veteranskih društev Sever, g. Tomaž Čas,
drage veteranke in veterani, miličnice in miličniki, policistke in policisti,
cenjeni svojci padlih v vojni za Slovenijo
ter vsi zbrani.

Veseli me, da vas lahko nagovorim ob 35. obletnici akcije Sever, ki ima pomembno mesto v mozaiku slovenskih prizadevanj za demokratično družbo in lastno državo. Če se v prenesenem pomenu najprej dotaknem izbranega imena »Sever«: severna ljudstva in narodi so v zgodovini pogosto naznanjali korenite spremembe. Podobno lahko rečemo za pomen, načrte in ukrepe slovenske akcije Sever v odnosu do preostalih delov nekdanje države. Bila je znanilka večjih družbenih in političnih sprememb. Hkrati pa je vplivala na razvoj nadaljnjih demokratičnih procesov v Sloveniji in jih tudi zavarovala. Pri tem mislim na poznejše večstrankarske volitve ter nastanek neodvisne in samostojne Republike Slovenije.

Ob koncu 80-ih let prejšnjega stoletja so bile v nekdanji skupni državi razmere zelo zahtevne. Spomnimo se napetosti, številnih trenj, nacionalistične retorike, gospodarskih nesoglasij in drugih zapletov. To je povzročilo širše družbene, politične in varnostne premike ter spremembe v razmišljanju in dejanjih ljudi. Nacionalistična politika je, s ciljem centralizacije in zmanjševanja avtonomije delov federacije, kot vzvod uporabljala t.i. mitingaške množice. Namen teh aktivnosti je bil destabilizacija razmer in zmanjšanje zaupanja ljudi v politično oblast v Sloveniji.

Namera je bila jasna, negotovost pa velika. Pred tem so nasilno zamenjali oblast v Vojvodini, Črni gori in na Kosovu. Slutili smo, da znova prihajajo časi, ko se bo na našem koščku sveta, kot že tolikokrat prej, korenito spreminjal politični ustroj. Vendar pa sta se, kot že tolikokrat prej, v slovenskih srcih tudi tokrat vnela neuklonljiva volja in upor za ohranitev družbenih vrednot ter za odločanje o lastni prihodnosti. Zato je prav, da ob tej priložnosti vsem vpletenim v dogajanje izrazimo spoštovanje in hvaležnost, da kljub tveganjem niso in niste omahovali. Ključno je bilo, da ste bili takratni odločevalci, miličnice in miličniki ter organi za notranje zadeve pogumni in odločni, da boste preprečili prihod množice protestnikov ter zagotovili ustrezne ukrepe za javno varnost.

Človekovo dostojanstvo v nas, dostojanstvo za vse, dostojanstvo okolju, ki nas obdaja.

01 478 12 09, gp.uprs@up-rs.si, Erjavčeva 17, SI-1000, Ljubljana

Iz severnega dela nekdanje skupne države se je tako kljub vsem grožnjam in pritiskom za prevzem oblasti zaslišal trden, jasen in neomajen slovenski NE. Pokazali smo, da se ne bomo uklonili. To je bilo mogoče le zaradi prepleta in usklajenosti političnega in policijskega delovanja. Tako smo Slovenci in Slovenke poslali prepričljivo sporočilo, da na območju takratne republike obvladujemo razmere in varnostne strukture. To je bil prelomni trenutek, ki je pokazal odločnost, pripravljenost, strokovnost, usposobljenost in enotnost milice, organov za notranje zadeve in političnega vodstva ter podporo prebivalstva. Pri tem ne smemo pozabiti tudi na druga družbena področja oziroma zaposlene, ki so sodelovali v teh procesih, to so bili strojevodje in železničarji, zdravstveni delavci in mnogi drugi. Vedeli smo, kaj želimo. Bili smo povezani in enotni.

Izjemnost vaših dejanj, povezanih s 1. decembrom 1989, še dodatno potrjuje pogled skozi mednarodno prizmo. Mednarodna skupnost je s previdnostjo in zadržanostjo spremljala slovenska prizadevanja za demokratizacijo in avtonomijo. V tistem obdobju mednarodna podpora nikakor ni bila enoznačna, ampak spremenljiva in nepredvidljiva. Zato se moramo z vso jasnostjo zavedati smelosti in drznosti posameznikov, ki ste nesebično in požrtovalno sodelovali v akciji Sever – tudi ob spoznanju, da lahko pride do nasilja, izgube življenj ter pravnih sankcij. Delovali ste etično in skladno s svojim poklicnim poslanstvom, to je zaščita in varovanje ljudi, premoženja ter človekovih pravic in svoboščin.

Na temeljih te dediščine ste zgradili sodobno slovensko policijo. To kažejo postopna modernizacija in opremljanje, urejanje pogojev za delo, profesionalno in strokovno opravljanje nalog, pomoč pri naravnih nesrečah ter velika stopnja zaupanja v vas in ugled, ki ga imate med državljankami in državljani. Zato bi ob tej priložnosti rada poudarila, da se Slovenke in Slovenci počutimo varne zaradi prizadevnosti vseh vas, upokojenih in aktivnih pripadnikov policije. Hvala vam za to. To nikakor ni in ne sme biti samoumevno.

Spoštovani,

dovolite, da se na koncu z globokim poklonom in spoštovanjem zahvalim vsem, ki ste kakor koli sodelovali pri načrtovanju in izvedbi akcije Sever. Hvala lepa tudi vsem, ki ste sodelovali v poznejših osamosvojitvenih aktivnostih, ter seveda vsem aktivnim policistkam in policistom in zaposlenim na Ministrstvu za notranje zadeve za vašo stalno skrb za varnost Slovenk in Slovencev, državljanek in državljanov, prebivalk in prebivalcev Republike Slovenije. Ob 35. obletnici akcije Sever iskrene čestitke vsem prisotnim, posebno pa Zvezi policijskih veteranskih društev Sever, ki letos praznuje tudi 30-letnico svojega delovanja. Zahvaljujem se vam, da z vso skrbnostjo ohranjate spomin na pomembne dogodke iz zgodovine nastajanja naše države.

Naj nas spomini na pretekle dogodke, ko so se pokazale naša odločnost, enotnost in povezanost, ko je v nas z velikim zanosom tlelo upanje v samostojno državo, dodatno povežejo pri vseh izzivih sodobnega časa. Brez enotnosti pri najpomembnejših vprašanjih ni napredka.

Hvala lepa.